

Vývoj nových kosmetických produktů se pohybuje v řádech měsíců.

VÝVOJ KOSMETIKY JDE VELMI RYCHLE DOPŘEDU, JAKO MOBILY

Formulátorka kosmetiky **Lenka Průšová** je chodící reklamou na svou práci. Mladá a úspěšná. Na tom prvním nemá zásluhu a za to druhé může paradoxně její lenost.

Slovo formulátor kosmetiky zní trochu tajemně, ale když řekneme vývojář, máte jasno. Prostě člověk, který vyvíjí nové kosmetické přípravky. Jednou z našich nejznámějších formulátorek je právě Lenka.

Pocházíte z rodiny lékařů. Proč jste se nevydala v jejich stopách?
Hlavně kvůli panické hrůze z pohledu na krev. Dodnes nechodím

do řeznictví, nemůžu vidět syrové maso. Nejsem vegetarián, steaky sním na posezení klidně dva, ale nesmí být krvavé. A také jsem nechtěla být porovnávána s rodiči.

Prý jste chytrá z lenosti.

Učila jsem se velmi dobře, mívala jsem vyznamenání, někdy samé jedničky. Hlavně proto, že jsem chtěla mít klid od rodičů. Čistý kalkul. Kdybych neměla dobré známky,

nemohla bych dělat, co chci. Nicméně, než abych šla vynést koš, raději jsem řešila kvadratickou rovnici. Na gymplu už ale byl můj směr jasný.

Po něm jste nastoupila na Vysokou školu chemicko-technologickou...

Chemie, matika a fyzika jsou velmi logické disciplíny. Stačí, když chápete, nemusíte memorovat. Ty jsem studovala. Záměrně říkám studovala. Zbytek předmětů, které doteď považuju tak trochu za ničemné, jsem měla obvykle za jedna díky krátkodobé paměti, tu mám velmi dobrou. Takhle vypadala moje lenost - nestudovat, co nemusím.

Odmala jste měla představu, že budete vymýšlet kráslicí produkty?

No, marnivá jsem byla odmala. Třeba na louce jsem utrhlá květ karkostu a lístky naslinila, nalepila na nehty a pak byla vzteklá, když se za pár minut odlouply. Tehdy mi bylo asi šest let a chtěla jsem něco více trvanlivého, proto jsem začala krást mamince laky...

Denní a noční krém bez parfemace Canneff ocení citlivá pokožka.

Pomáhá vám dnes nějaká dovednost z dětství?

Jako malá jsem hrála tenis. Nikdy jsem v něm nevynikala, to vůbec. Ale už jen fakt, že máte někde být včas, na tréninku posloucháte a pak jedete na soustředění, které má jasný řád, vás naučí disciplíně. Ta je v laboratoři opravdu důležitá.

Jaká ještě jste?

Mám sklony být trochu impulzivní. S věkem se to ale lepší, jsem podstatně mírnější. Zpočátku jsem v laboratoři při nepovedených pokusech házela kádinky o zeď, když se nedařilo. To už se mi ale delší dobu nestalo. Taký jsem ukrutný puntíkář. Nesnáším špinavá auta, moje myju ručně každý týden. Doma často rejdí robotický vysavač, na vodovodní baterii nenajdete vodní kámen. Dokumenty zarovnávám do bloku, na ploše v počítači mám systém. V práci je vše roztríděné v šanonech, u mě nenajdete neořezanou tužku a tak bych mohla pokračovat.

S vámi bude asi radost pracovat.

Už jsem trochu ubrala. Hodně mě vyškolil můj společník a kolega Honza Storch. Máme spolu kancelář, kde je na mém stole vše potřebné. On má jen stůl a u něj židli. Víc prý nepotřebuje, půjčuje si to ode mě a samozřejmě nevrací. To samé v laboratoři - klidně dá do krabice s emulgátory nějaký emolient, což je úplně jiná kategorie látek. Dříve jsem z toho šlela, teď už to jen přendám.

Po vysoké jste začínala ve firmě na práci prášky, dnes jste spolumatelka společnosti, která vyvíjí a vyrábí konopnou kosmetiku. Co bylo mezitím? Po škole jsem se zabývala výrobou bytové chemie (prášky, jary, aviváže), pak jsem v další firmě vyvíjela zejména vlasovou kosmetiku. Nicméně jsem jezdila po zahraničních výstavách, kde si mě všimla jedna kanadská společnost a nabídla mi práci v Torontu. Odjela jsem na zkušenou, a vrátila se. Nedovedla bych tam žít, fakt velmi odlišná mentalita. Následovalo skoro pět let v Ryoru. Když jsem se poohlížela po nové práci, dostala jsem nabídku i od Honzy Storch, abych mu pomohla vyvinout nejen kosmetiku s CBD, ale výhledově se posunula do farmacie. Od roku 2018 pracuju jako formulátor na volné noze a s Honzou řídíme firmu CB21 Pharma, pod kterou spadá značka Canneff.

Vymyslela jste receptury pro více než tři stovky kosmetických produktů. Kde se může odborník jako vy dál učit?

Nejlépe se učíte vlastními chybami. Zkušenost je nepřenositelná. A jsem velmi ráda, že ty největší chyby jsem nasekala už dříve. Doufám.

Formulátorky jsou hlavně ženy?

Je to tak. Ale třeba v Kanadě jsem poznala světovou špičku tohoto oboru, a byl to chlap. Vtipné je, že mu nejlépe šly přípravky na vlasy. Přitom byl úplně plešatý.

Formulátorka musí vědět, jaké látky, v jakém množství a pořadí i s čím zkom-

binovat. Promítá se tvůrčí hravost také v soukromí?

Ano, vím, co a kolik čeho zkombinovat, abych dostala produkt, jaký chci. Na jednu stranu to zní jako tvůrčí věc, ale já nedělám vývoj metodou pokus-omyl. Poměry mám předem spočítané a myslím, že po letech už velmi dobře odhadnu, co (ne)bude fungovat. Takže hravost ano, ale za pomoci fyzikální chemie a kalkulačky. V soukromí jsem stejný systematick jako v laboratoři.

Pracujete jen pro české firmy?

V poslední době i pro zahraniční. Je třeba si ale přiznat, že kosmetika jde velmi rychle dopředu. Jako mobility. Co je v kurzu teď, bude za tři roky jinak.

Co teď frčí v kosmetických přípravcích?

Trendy se mění, ale nejlepší látky zůstávají. Například Q10, kyselina hyaluronová a nyní už i CBD tu prostě budou velmi, velmi dlouho. Zejména proto, že jsou ve správných koncentracích bez jakýchkoliv pochyb funkční. Jinak má kosmetika i různé éry olejů, aktuálně nastupuje tsubaki olej, kaméliový a moringa. To jsou ale „jen“ vynikající emolienty. Sice důležité, nicméně wow efekty dělají aktivní látky, třeba právě CBD, hyaluronka, peptidy, ceramidy, kmenové buňky a v poslední době i prebiotika.

Konopný olej v kosmetice je běžný už nějaký čas. V čem jsou jiné přípravky,

ING. LENKA PRŮŠOVÁ (34)

- Vystudovala VŠCHT Praha - Ústav technologie mléka, tuků a kosmetiky.
- Absolvovala kurz hodnotitele bezpečnosti kosmetiky na Univerzita Vrije v Bruselu.
- Pracuje jako formulátorka kosmetiky, působí i jako hodnotitelka bezpečnosti kosmetických přípravků.
- Je spoluzakladatelkou firmy CB21, která vyrábí kosmetiku Canneff a nově i zdravotnické prostředky.
- Řídí se mottem Johna Lennona: Na konec všechno dobře dopadne. A pokud ne, tak to ještě není konec.

S kolegou a vědcem Honzou Storchem věří v prospěšnost CBD, které je také hlavní složkou jimi vytvářených přípravků.

v nichž používáte krystalicky čisté CBD?
Konopný olej je vynikající z hlediska zastoupení nenasycených mastných kyselin, ale pořad je to „jen“ olej, zvláštěná látka. CBD je oproti oleji aktivní látka, kanabinoid.

Kanabinoid? Ne kanabidiol?

Je vidět, že máte načteno. Kanabinoidy jsou přírodní látky nacházející se v konopí, je jich mnoho. Mezi nejznámější patří THC a CBD. Oba kanabinoidy se používají ve farmacii, CBD ale na rozdíl od THC nemá žádný psychotropní účinek. CBD se extrahuje a následně izoluje z technického konopí. Interaguje s receptory v pokožce a zjednodušeně řečeno navozuje fyziologickou rovnováhu kůže, homeostázu. Když pokožka dělá, co má - není zarudlá, nenapíná se a správně se regeneruje, poznáte to. Ale pozor, u kosmetiky nikdy neříkáme, že léčí.

Proč je podle vás lepší mixovat přírodní složky se syntetickými? A v čem je hlavní problém „eko/bio“ přípravků?

Malé množství syntetiky významně zvýší užitnou hodnotu produktu. Jasně, nemůžeme používat biocidy po tunách, to je druhý extrém, ale zřící se veškerého pokroku je nesmysl. Čistě bio kosmetika nikdy nebude mít takové senzorké

možnosti, její variabilita je omezená. Navíc bio nemusí vždy znamenat eko. Ono dopravit konkrétní přírodní látku letadlem z druhé strany planety myšlenku ekologie trochu popírá. A z hlediska statistiky bývá na syntetické látky mnohem méně alergických reakcí než na látky přírodní.

Jedna vaše práce se týkala micelárních vod. K čemu jste došla? Že je mýdlo a voda špatně?

Obvykle není špatně ani mýdlo ani micelárka. Většinou platí, že lidé špatně použijí kosmetický přípravek, právě to udělá neplechu. Jeden příklad za všechny. Paní použila peeling s AHA kyselinami. Ty naruší vrchní vrstvu pokožku, zbaví ji odumřelých buněk, pleť bude rozzářenější, sjednocenější. Na návodu bylo uvedeno: po 5 minutách smyjte. Paní ale smývala až po 30 minutách a divila se, že má obličej popálený.

Nahrála jste mi na mýty v kosmetice. Například...

... pokud se chcete zabývat mýty v kosmetice, prosím, dohodněme se

"Samozřejmě existují i kosmetické šmejdly. Ovšem nadnárodní firma jen těžko vyrobí šmejd, který by, jak se často píše, škodil."

na speciálním vydání, bude mít asi 50 stran a můžeme je vyjmenovat aspoň částečně.

Prozradte aspoň něco. Co říkáte třeba na sádlo na jizvy? Nebo doma vyráběnou kosmetiku s obsahem vody bez konzervantů, přitom kde je voda, tam má být i konzervant. Stále se traduje také testování přípravků na zvířatech.

Aplikace mnohdy žluklého sádla na jizvy mě jako vývojáře samozřejmě vytáčí, ale kdo chce kam... Dále správně říkáte, že co obsahuje vodu, to se musí konzervovat. Home made přípravky s vodou, které si ženy nezakonzervují, vydrží

v pořádku asi den. Ony je používají déle a patlají na sebe mikrozologickou zahradu. Testování na zvířatech, které je minulostí, představuje případ sám pro sebe. Doporučuji video na YouTube – MUDr. Dagmar Jírová ze SZÚ tuto problematiku srozumitelně vysvětluje. V ČR podle údajů SZÚ nebyla kosmetika na zvířatech testována cca posledních 40 let, v rámci EU je testování ingrediencí na zvířatech zakázáno úplně a bez výjimky od roku 2013.

Za jak dlouho vyvinete nový kosmetický přípravek, v porovnání se zdravotnickým prostředkem?

Kosmetický produkt udělá zkušený formulátor včetně zkoušek za 3-5 měsíců, registrace zabere cca 2 měsíce. Zdravotnický prostředek, tedy bavím se o naší novince, vaginálních a rektálních čípcích, jsme s Honzou Storchem vyvinuli také asi za 4 měsíce, ale zkoušky trvaly cca rok a půl a další rok a něco probíhala registrace, celkem skoro 3 roky. V celosvětovém měřítku se jedná o vůbec první úspěšné schválenou registraci zdravotnických prostředků s obsahem látky CBD.

Takže měníte kurz od kosmetiky ke zdravotnickým prostředkům či lékům?
Budu vyvíjet všechny tři kategorie. Léčiva a zdravotnické prostředky jsou samozřejmě na dlouhé lokty kvůli příslušným zkouškám a regulacím, ale kosmetiku si nenechám vzít. Konečně ji trochu umím, tak to přece po letech nezhodím do žita.

Apropos, žito. Jaká jste kuchařka?

Absolutně nejhorší, co znám. Cokoliv udělám k jídlu, skončí fiaskem. Proto ve svém zájmu raději nevařím.

Co tedy děláte, když nepracujete?

Obvykle si čistím hlavu fyzickou činností, třeba umýváním auta, kde ihned vidím výsledek, na rozdíl od vývojové činnosti. Taky mě baví sportovní střelba. Kvůli práci jsem procestovala svět od Korey po Mexiko, ale když mám opravdu relaxovat, zaměřím do Toskánska. Vyhovuje mi jak místní kuchyně, tak množství vína, které je všude. ■